

Rangaistuksen virheellinen kohtuullistaminen

ASIAN VIREILLETULO

Valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 3 §:n 3 momentin mukaan oikeuskansleri tarkastaa rangaistustuomiot, joita koskevia ilmoituksia erikseen säädetyin tavoin lähetetään oikeuskanslerinvirastoon.

Tarkastuksessa havaittiin, että Helsingin kärjäoikeus oli 11.2.2019 asiassa R 18/9314 antamassaan tuomiossa 19/106203 ottanut 3.8.2018 tehtyjen rikosten osalta rikoslain 7 luvun 6 §:n 1 momentin nojalla ottanut huomioon muun ohella Länsi-Uudenmaan kärjäoikeuden 20.6.2018 antaman tuomion, vaikka rikokset oli tehty vasta sen antamisen jälkeen.

SELVITYS

Asian puheenjohtajana toiminut kärjätuomari on antanut asiasta selvityksensä. Kärjätuomari on todennut selvityksessään, että vastaaja oli tuomittu 14.9.2018 ja 15.10.2018 vankeusrangaistukseen. Kärjätuomarin ilmoittaman mukaan viimeksi mainitussa Helsingin kärjäoikeuden antamassa tuomiossa oli otettu alentavana huomioon Länsi-Uudenmaan kärjäoikeuden 20.6.2018 antama tuomio. Koska Länsi-Uudenmaan kärjäoikeuden tuomio oli otettu huomioon Helsingin kärjäoikeuden 15.10.2018 antamassa tuomiossa ja se oli osa rangaistuksen mittamista, kärjätuomari oli ottanut Länsi-Uudenmaan kärjäoikeuden tuomion huomioon osana Helsingin kärjäoikeuden 15.10.2018 antamaa tuomiota. Kärjätuomarin käsityksen mukaan näin oli vakiintuneesti toimittu.

RATKAISU

Rikoslain 7 luvun 6 §:n 1 momentin mukaan, jos ehdottomaan vankeusrangaistukseen tai yhdistelmärangaistukseen tuomittua syytetään hänen ennen tämän rangaistuksen tuomitsemisesta tekemästään muusta rikoksesta, voidaan aikaisempi ehdoton vankeusrangaistus tai yhdistelmärangaistus ottaa uutta rangaistusta määrättäessä kohtuuden mukaan huomioon rangaistusta alentavana tai lieventävänä seikkana.

Mainitulla säännöksellä pyritään siihen, että rikosentekijän kokonaisrangaistus olisi sama siitä riippumatta, onko eri aikoina tehdyt rikokset käsitelty yhdessä vai useammassa oikeudenkäynnissä, jos ne periaatteessa olisi voitu käsitellä yhdessä ([HE 48/1997 vp](#) s. 59). Korkeimman oikeuden ratkaisusta [KKO 2004:130](#) ilmenevin tavoin säännöstä tulee tulkita siten, että sen perusteella rangaistusta voidaan kohtuullistaa vain niiden tuomittujen ehdottomien vankeusrangaistusten perusteella, joita koskevat rikokset olisi voitu käsitellä yhdessä.

Korkeimman oikeuden ratkaisusta [KKO 2001:45](#) ja KKO 2004:130 ilmenevän säännön mukaan mikäli ehdottomaan vankeusrangaistukseen tuomittua syytetään hänen kyseisen tuomion jälkeen tekemästään uudesta rikoksesta, ei rangaistusta alentavana voida ottaa huomioon sellaisia ehdottoman vankeusrangaistuksen jälkeen tuomittuja ehdottomia vankeusrangaistuksia, joissa syyksi luetut rikokset on tehty ennen ensiksi mainittua tuomiota.

Vastaajalle 15.10.2018 annetussa tuomiossa syyksi luetut teot (tekoajat 13.-19.6.2018) oli tehty ennen kuin vastaaja oli 20.6.2018 tuomittu ehdottomaan vankeusrangaistukseen. Kaikki vastaajalle 15.10.2018 syyksi luetut teot olisi voitu siten käsitellä 20.6.2018 annetun tuomion yhteydessä. Käräjätuomarin selvityksen mukaan 20.6.2018 annettu tuomio oli otettu rangaistusta alentavana huomioon 15.10.2018 annetussa tuomiossa. Vastaajalle 11.2.2019 syyksi luetut teot oli tehty 3.8.2018 eli 20.6.2018 annetun tuomion jälkeen eikä niitä siten olisi voitu käsitellä tuossa yhteydessä.

Edellä kerrotun perusteella totean käräjätuomarin toimineen virheellisesti, kun hän oli ottanut rangaistusta alentavana huomioon 20.6.2018 tuomitun rangaistuksen. Mainitsen lisäksi, että 15.10.2018 annetun rangaistuksen huomioon ottaminen asiassa näyttäisi poikkeavan korkeimman oikeuden edellä mainitusta ratkaisukäytännöstä.

Tuomioistuinlain 9 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan tuomarin on virkatoimissaan oltava huolellinen.

Kiinnitän käräjätuomarin huomiota aikaisemmin tuomitun vankeusrangaistuksen huomioon ottamista koskevan sääntelyn noudattamiseen.

Pyydän saattamaan ratkaisuni kärjätuomarin tietoon.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Apulaisoikeuskanslerin sijainen

Petri Martikainen

Vanhempi oikeuskanslerinsihteeri

Petri Rouhiainen